

PROGRAM SVIT REŠUJE ŽIVLJENJA TUDI V OBČINI ZREČE

Znani podatki o odzivnosti v Program Svit v letu 2024

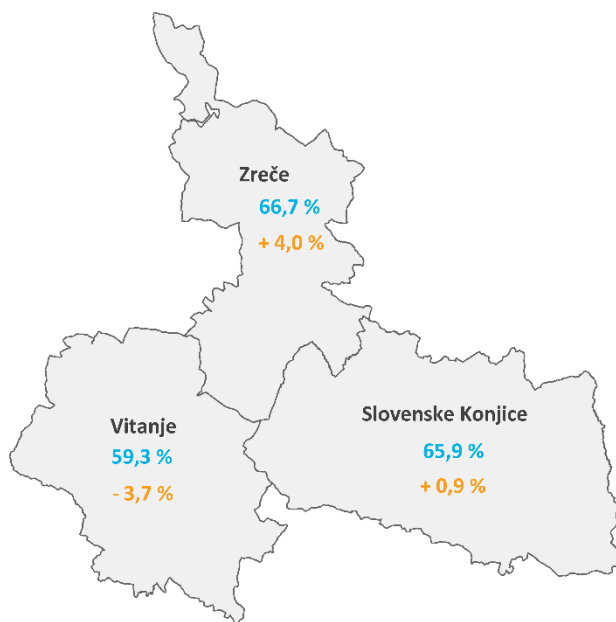
V lanskem letu se je za sodelovanje v Programu Svit odločilo **66,7 %** vabljenih občank in občanov občine Zreče, kar je **4,0 %** več kot leto poprej. Med vsemi slovenskimi občinami smo najvišjo odzivnost beležili v občinah Mirna Peč (88,2 %), Žiri (81,7 %) in Gorenja vas - Poljane (81,2 %), najnižjo pa v občinah Cirkulane (51,5 %), Žetale, Lendava in Kungota (vse 54,0 %). **Aktualne podatke o odzivnosti v Program Svit v vseh občinah Upravne enote Slovenske Konjice lahko poiščete na zemljevidu.**

ODZIVNOST V PROGRAM SVIT
V OBČINAH UPRAVNE ENOTE
SLOVENSKE KONJICE

V LETU 2024
IN
SPREMEMBA GLEDE NA LETO 2023

Vir podatkov: NIJZ, Center za zgodnje odkrivanje raka

Še več svežih podatkov o odzivnosti v Program Svit v občinah zdravstvene regije Celje in širše najdete [tukaj](#) in [tukaj](#).

Kaj je Program Svit in komu je namenjen

Program Svit je državni preventivni presejalni program, ki vabljenim omogoča, da pravočasno preverijo, kako je z zdravjem njihovega debelega črevesa in danke. Vanj so vključeni **prebivalci in prebivalke Slovenije med 50. in 74. letom starosti, ki imajo urejeno obvezno zdravstveno zavarovanje.**

Cilj programa je pri navidezno zdravih osebah **zgodaj odkriti morebitne predrakave spremembe ali raka debelega črevesa in danke ter jih uspešno zdraviti.** Značilnost te bolezni namreč je, da se **počasi in prikrito razvija in lahko mine več let od njenega začetka do takrat, ko človek začuti, da se v telesu nekaj dogaja.** Ob pojavu simptomov in znakov bolezni, kot so lahko vztrajajoče bolečine v trebuhu, slabost, nenamerno hujšanje, napenjanje in vetrovi, spremembe v odvajanju blata (mehkejše ali trše blato, sprememba pogostosti odvajanj, zaprtost ali izmenjujoča se zaprtja in driske), občutek polne

danke, vidna kri v blatu, slabokrvnost ipd. pa je lahko bolezen že zelo napredovala. To želimo s Programom Svit preprečiti.

Ambasadorji Programa Svit

Program Svit je rešil že marsikatero življenje. [Ambasadorji Programa Svit](#) so tisti posamezniki, ki preko osebne izkušnje najbolj pristno pričajo o uspehih programa.

Alojz Antlejš iz Dobja: »Za ambasadorja sem se odločil zato, ker sam pri sebi vem, kako prav sem ravnal, ko sem se odzval Svitovemu vabilu. Po pozitivnem izvidu testa blata sem šel na kolonoskopijo, kjer so mi odstranili nekaj polipov. Ni bilo hudo. Zdaj redno hodim na kontrole.«

Stanka Drobnak iz Šmarja pri Jelšah: »Vsak dan se dobro zavedam, da če ne bi bilo Svita, danes tudi mene ne bi bilo. To poudarjam in povem vsakomur, ko kot ambasadorka Programa Svit ljudem pripovedujem svojo zgodbo.«

Sonja Punčuh iz Slovenskih Konjic: »S Programom Svit imam izredno pozitivne izkušnje. Rak na debelem črevesu je bil pri meni odkrit zelo zgodaj, zato je bila potrebna samo operacija, ne pa dodatno zdravljenje. To pozitivno izkušnjo želim deliti naprej in tudi druge spodbuditi k sodelovanju.«

Ana Koren iz Velenja: »Zgodnje odkrivanje je ključnega pomena za preživetje in to želim kot Svitova ambasadorka ljudem položiti na srce. Program je res nekaj dobrega in kar je najvažnejše – brezplačen je in test lahko opravite od doma.«

Milan Koren iz Velenja: »Takrat, ko sem jaz zbolel, še ni bilo Programa Svit. Bil sem operiran, obsevan, prejel kemoterapijo in stomo. Če bi bil Svit prej na voljo, morda ne bi imel stome. Kot ambasador želim opozoriti druge, naj se vključijo v Program Svit, da ne bodo doživeli tega, kar sem jaz.«

Rezultati Programa Svit

V letu 2024 je bilo po preliminarnih podatkih Centra za zgodnje odkrivanje raka na NIJZ v Programu Svit odkritih **215 primerov raka debelega črevesa in danke** (od teh 43 v zdravstveni regiji Celje). Rak je bil pri večini obolelih odkrit zgodaj, kar zanje pomeni boljšo prognozo bolezni, manj zahtevno zdravljenje in hitrejše okrevanje. **Pri 1.676 oseb** (273 iz zdravstvene regije Celje) **pa so bile odkrite in odstranjene predrakave spremembe** – torej pravočasno in pred morebitnim nastankom raka.

Ob uvedbi Programa Svit leta 2009 je bil rak debelega črevesa in danke prvi najpogostejši rak, ki je ogrožal življenja prebivalcev in prebivalk Slovenije. Po pojavnosti bolezni smo bili v samem evropskem vrhu. **Danes je ta bolezen, tudi po zaslugi Programa Svit, že manj pogosta.** Po podatkih Registra Raka Republike Slovenije **danes v Sloveniji za rakom debelega črevesa in danke letno zbolijo vsaj 450 oseb manj**, kot bi jih lahko pričakovali, če Programa Svit ne bi bilo. Ta številka bi lahko bila še boljša, če bi se v program odzvalo še več vabljenih oseb.

Koraki sodelovanja v Programu Svit

Vabilu v program, ki ga vabljeni prejmete osebno na naslov prijavljenega prebivališča, je priložena **Izjava o sodelovanju**. Izpolnite jo in vrnete v priloženi kuverti. V Centru za zgodnje odkrivanje raka na NIJZ jo skrbno pregledajo. Če nimate izključitvenih kriterijev*, v nekaj dneh na dom prejmete **komplet testerjev za odvzem dveh vzorcev blata**. Vzorca blata po navodilih odvezmete v intimi svojega doma in ju v priloženi kuverti oddate v poštni poslovalnici. Od tam vzorci potujejo v laboratorij Programa Svit v Ljubljano. O izvidu preiskave ste obveščeni v nekaj dneh s pošto na dom.

Ta preprosti test blata odkriva morebitno **prikrito krvavitev, ki s prostim očesom ni vidna**. Če je test negativen, boste v program znova vabljeni čez dve leti. Če je test blata pozitiven, pa to pomeni, da se v vašem črevesu morda dogajajo spremembe, ki so krvavitev povzročile, zato jih je treba natančneje raziskati in vam svetujemo, da opravite **kolonoskopijo**. Po dosedanjih izkušnjah je test blata pozitiven pri okoli 5 do 6 % sodelujočih. **Pozitiven test blata še ne pomeni, da imate raka na debelem črevesu ali danki. Večina ljudi s pozitivnim izvidom nima raka**, odkrijejo ga namreč pri 2 do 3 % tistih s pozitivnim testom blata. Kolonoskopije Programa Svit izvajajo v 23 pooblaščenih kolonoskopskih centrih širom Slovenije. O kraju in času preiskave se dogovorite s klicem v [Klicni center Programa Svit](#).

Za pomoč pri izpolnjevanju izjave in drugih postopkih se lahko obrnete na kontakte, navedene v prejeti poštni pošiljki, ali na [Svitovo podporo](#) v Zdravstvenem domu Slovenske Konjice (pon 7:00-14:00, tor 12:00-14:00, sre 8:00-14:00, čet 7:00-10:00, pet 11:00-14:00, telefon: 03 758 17 38, E-pošta: katarina.verhovsek@zd-slovenskekonjice.si). Več informacij o programu lahko poiščete tudi na www.program-svit.si.

*Začasni izključitveni kriteriji: opravljena kolonoskopija v zadnjih treh letih brez odkrite patologije (brez raka debelega črevesa in danke, kronične vnetne črevesne bolezni ali adenomov). Te osebe se ponovno vključijo v naslednji krog vabljenja.

Trajni izključitveni kriteriji: odstranjeni polipi, opredeljeni z visokim tveganjem za raka debelega črevesa in danke, ugotovljen rak debelega črevesa in danke, ugotovljena kronična vnetna črevesna bolezen.

Vir: Tepeš B, Novak Mlakar D (ur.). Smernice Programa Svit: slovenske smernice zagotavljanja kakovosti presejanja raka debelega črevesa in danke. Druga dopolnjena izdaja. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje, 2023. Dostopno 25.2.2024 na: www.program-svit.si/wp-content/uploads/2024/02/Smernice-2023_CIP.pdf

Pripravili: Jasmina Staroveški Anderlič in Tatjana Škornik Tovornik, NIJZ, Območna enota Celje